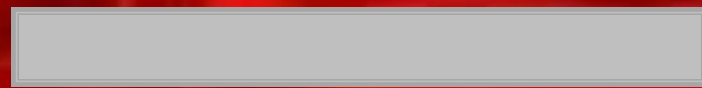

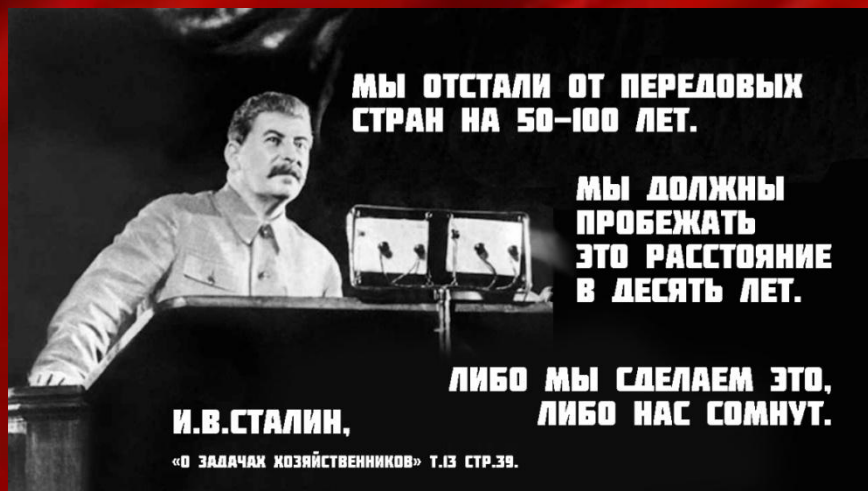
СРСР в 1928-1939 рр.

Політика «прискореної» індустріалізації і колективізації в Радянському Союзі. Голодомори

Політика «прискореної» індустріалізації і колективізації в Радянському Союзі

Грудень 1925 р. – XIV з'їзд ВКП(б). Курс на індустріалізацію

Причини індустріалізації

Необхідність технічного переозброєння економіки

Створення військово-промислового комплексу для здійснення в майбутньому світової революції

Створення матеріально-технічної бази для економічної самостійності країни в умовах капіталістичного оточення

Зміна соціально-класової структури населення в бік збільшення кількості пролетаріату

Технічна підготовка до кооперування села

Політика «прискореної» індустріалізації і колективізації в Радянському Союзі

Підходи до проведення індустріалізації

Критерії:

У межах НЕПу

Відмовившись від НЕПу

Прихильники:

Бухарін, Риков

Сталін

Темпи:

Поступові

Прискорені

Основні принципи (засоби проведення):

Використання накопичень у соціалістичному секторі, розвиток легкої промисловості, залучення селян до різних форм кооперації, тобто економічні

Зниження споживання, прискорена колективізація селянських господарств, репресії щодо куркулів, тобто позаекономічні. Централізоване планування

Характер економіки:

Можливі елементи ринку

Командна

Індустріалізація – процес створення важкої промисловості для перебудови всього народного господарства на базі передової машинної техніки; прискорений розвиток промисловості з метою забезпечення обороноздатності країни

Політика «прискореної» індустріалізації і колективізації в Радянському Союзі

Етапи

1926р. – жовтень 1928р.
Початок і підготовка форсованої індустріалізації

1933 р. – 1937 р.
Друга п'ятирічка.
Подальший розвиток індустріалізації трохи зниженими темпами

Жовтень 1928р. – 1932 р.
Перша п'ятирічка. Форсований ривок розвитку важкої індустрії.
Заміна «відправного» плану на «оптимальний»

1938 р. – 1941 р.
Третя п'ятирічка. Спад виробництва внаслідок репресій спеціалістів, відсутності матеріальної зацікавленості

1929 р. – «Рік великого перелому» (Й. Сталін), перехід до форсованої індустріалізації

*Форсована індустріалізація – індустріалізація,
що здійснюється дуже швидкими темпами*

Штурмівщина — спішна, авральна робота з метою надолужити згаяний час

Політика «прискореної» індустріалізації і колективізації в Радянському Союзі

Особливості

Країна могла розраховувати лише на внутрішні джерела фінансування

Бракувало кваліфікованих спеціалістів

Почалася з важкої промисловості (група «А»)

Проводилася форсовано, завищеними темпами

Політика «прискореної» індустріалізації і колективізації в Радянському Союзі

Джерела індустріалізації

Перерозподіл коштів із легкої та харчової промисловості у важку

Збільшення прямих і непрямих податків

Внутрішні примусові позики

Продаж за кордон творів мистецтва

Вивіз за кордон за демпінговими цінами нафти, лісу, хліба, хутра

Вилучення коштів із сільського господарства

Політика «прискореної» індустріалізації і колективізації в Радянському Союзі

Джерела індустріалізації

Використання праці в'язнів
ГУЛАГу

Жорстока експлуатація робітників
і селян

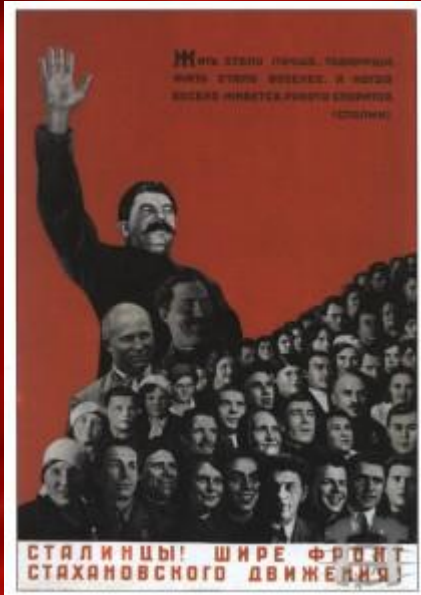
Безкоштовна праця у вихідні
(суботники, недільники)

«П'яні гроші»

Політика «прискореної» індустріалізації і колективізації в Радянському Союзі

Джерела індустріалізації

Використання народного ентузіазму, ініціативи трудящих і масової ударної праці (стаханівський рух, соціалістичне змагання)

Основний метод індустріалізації – військово-більшовицький штурм надвисоких темпів зростання важкої промисловості

Політика «прискореної» індустріалізації і колективізації в Радянському Союзі

Позитивні наслідки індустріалізації

Збудовано багато нових підприємств

Створено нові галузі промисловості

Створено потужну індустріальну базу

Магнітогорський металургійний комбінат

Сталінградський тракторний завод

Азовсталь

Політика «прискореної» індустріалізації і колективізації в Радянському Союзі

Позитивні наслідки індустріалізації

СРСР перетворився з аграрної на індустріальну країну

Забезпечено техніко-економічну незалежність від західних держав

Ліквідовано безробіття

Зміцнилася обороноздатність

Політика «прискореної» індустріалізації і колективізації в Радянському Союзі

Негативні наслідки індустріалізації

Посилилася централізація, командно-адміністративні методи управління

Підбив легкої, харчової промисловості, сільського господарства

Нераціональне і нерівномірне розміщення продуктивних сил

Взято курс на мілітаризацію промисловості

Ізоляція радянської економіки від світової

Падіння життєвого рівня населення

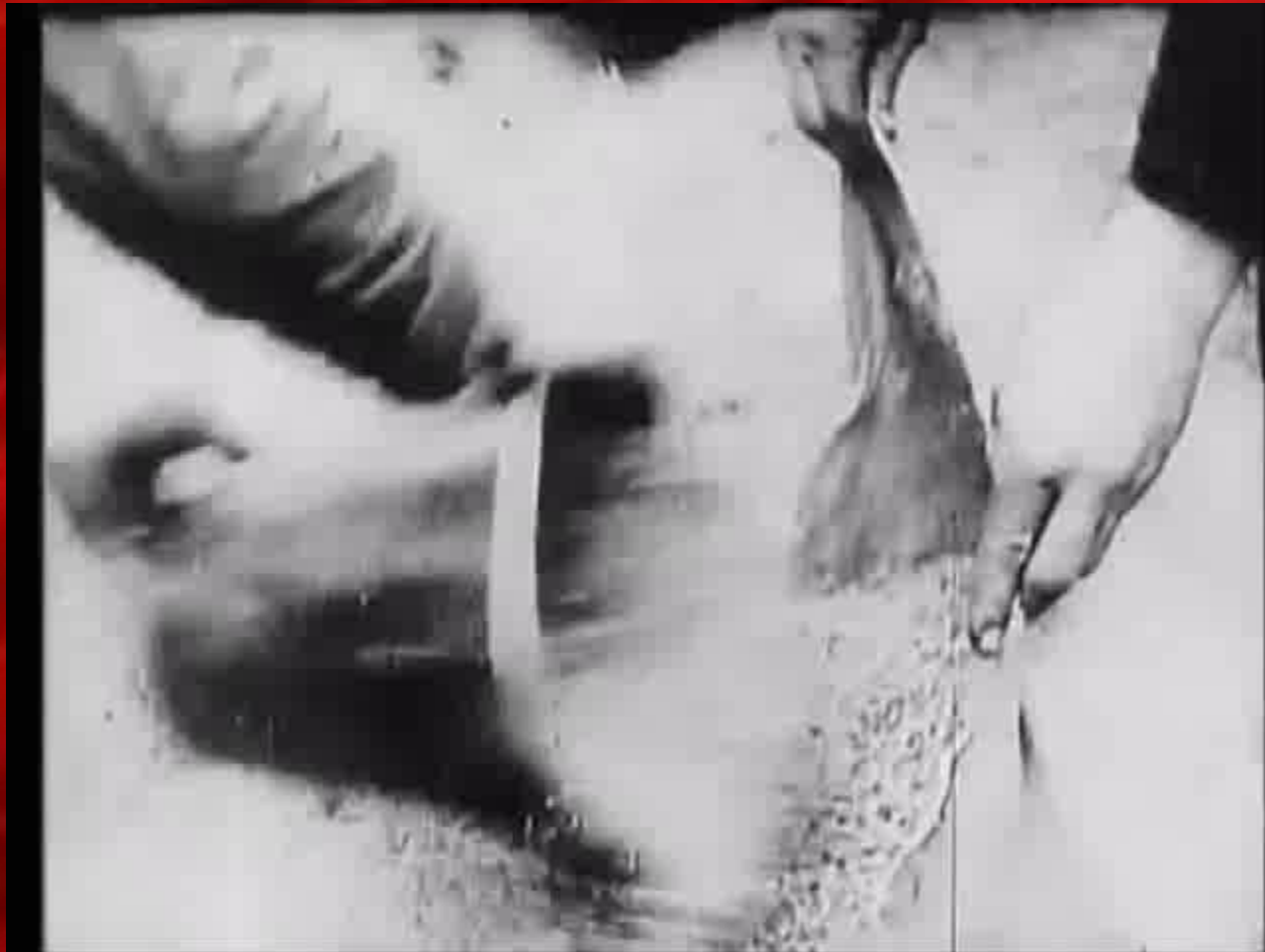
Безладдя, аварії, бракоробство внаслідок «штурмівщини»

Політичне свавілля сталінського керівництва

Шахтинська справа

Політика «прискореної» індустріалізації і колективізації в Радянському Союзі

Політика «прискореної» індустріалізації і колективізації в Радянському Союзі

Колективізація – примусова система заходів, спрямована на перетворення одноосібних селянських господарств у великі колективні й радянські господарства (колгоспи і радгоспи)

Політика «прискореної» індустріалізації і колективізації в Радянському Союзі

Завдання колективізації

Налагодження каналу перекачування коштів на потреби індустріалізації із села в місто

Формування джерела дешевих продуктів харчування та сировини

Створення підконтрольної державі колгоспно-радгоспної системи

Ліквідація класу селян-господарів

Політика «прискореної» індустріалізації і колективізації в Радянському Союзі

Етапи колективізації

1927р. XV з'їзд ВКП(б) – курс на колективізацію

1929 р. – перехід до суцільної колективізації

1930 р. – відбулася форсована колективізація

Березень 1930 р. – постанова ЦК ВКП(б) «Про заходи з ліквідації куркульських господарств у районах суцільної колективізації»

Березень 1930 р. – постанова ЦК ВКП(б) «Про перегини в колгоспному будівництві»

1931 р. – відновлення насильницьких методів колективізації

1932 - 1937 рр. – завершення колективізації

Суцільна колективізація – масова колективізація, що охопила всі селянські господарства

Політика «прискореної» індустріалізації і колективізації в Радянському Союзі

1929 р. – перехід до суцільної колективізації.
«Ліквідація куркульства як класу»

Три категорії куркулів

I

- активні «вороги» радянської влади
- учасники антирадянських виступів
- учасники терористичних актів

II

- активні саботажники колгоспного будівництва
- ті, хто чинив менш активний опір

III

- Інші (менш активні саботажники)

Розкуркулення – позбавлення селян власності

Політика «прискореної» індустріалізації і колективізації в Радянському Союзі

Методи покарання «куркулів»

I – розстріл або заслання до Сибіру

II – конфіскація всього майна, заслання сімей у найвіддаленіші райони – на Північ, Сибір, Урал, Казахстан

III – часткова конфіскація майна, розселення в спецпоселеннях за місцем проживання під контролем каральних органів

Розкуркулени покидають село

В роки колективізації в СРСР було «розкуркулено» 10 млн. осіб

Політика «прискореної» індустріалізації і колективізації в Радянському Союзі

1930 р. – відбулася форсована колективізація

Форми боротьби селян проти колективізації

Терористичні акти проти представників органів влади

Масовий забій власної худоби

Приховування зерна

Підпали колгоспних будинків

Повернення вилученого зерна

Окремі селянські виступи

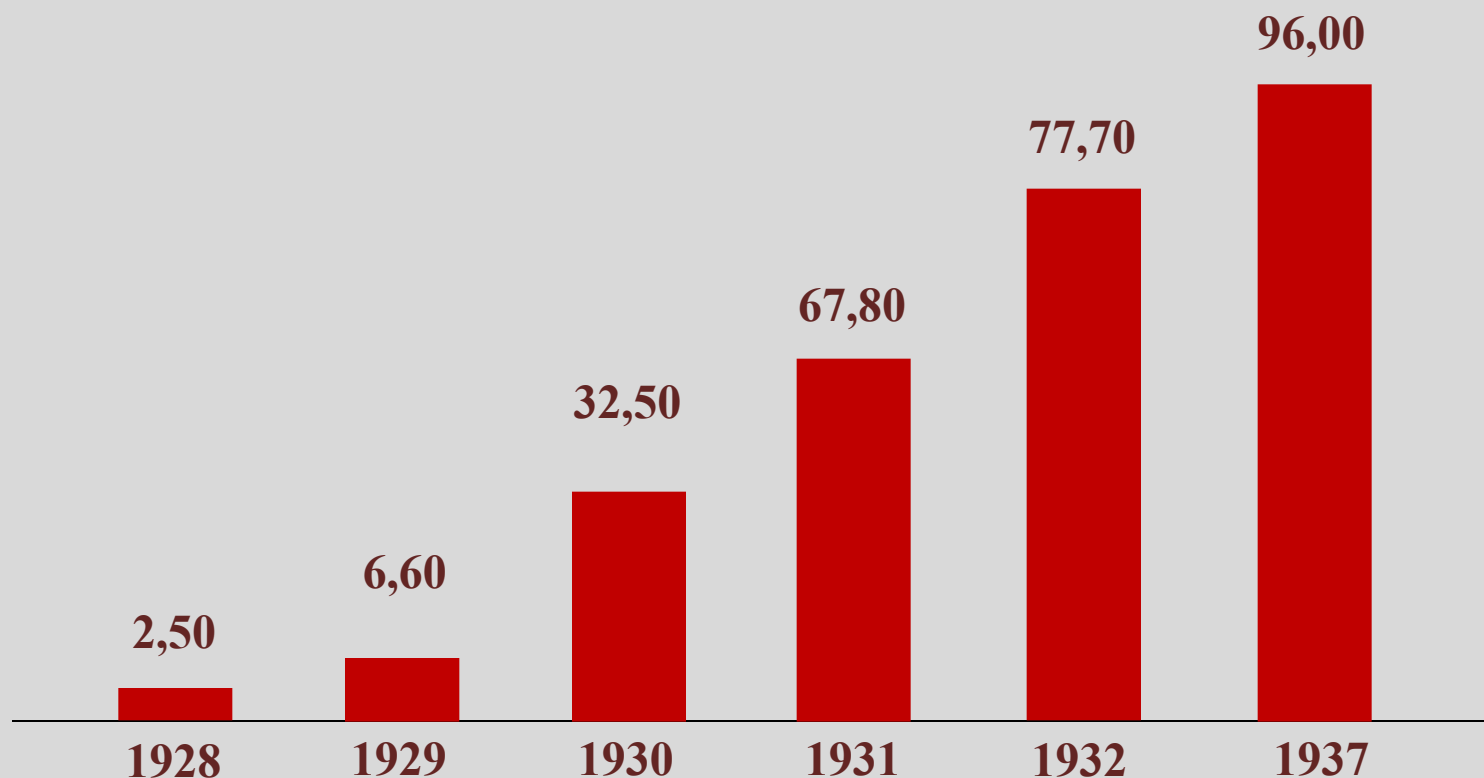
Заарештовані за спротив колективізації

Найсильніший опір чинили селяни на Кубані, Волзі й Дону, в Україні

Політика «прискореної» індустріалізації і колективізації в Радянському Союзі

1937 р. – завершення колективізації

Колективізовані сільськогосподарські угіддя, %

Політика «прискореної» індустріалізації і колективізації в Радянському Союзі

Наслідки колективізації

Голодомор 1932-1933 рр.

Руйнування продуктивних сил на селі

Порушення балансу в розвитку промисловості й с/г

Підпорядкування с/г командно-адміністративній системі управління

Фізичне винищення справжніх господарів

Постійне відставання с/г виробництва

Державне закріпачення селян, їх масове зuboжіння

Незацікавленість селян в ефективній роботі

Голодомори

Голодомор 1921-1923 р.р

Голодомори

Голодомори

Голодомор 1932-1933 р.р

Райони, охоплені голодом:
Поволжя, Північний Кавказ, степові райони Дону й Кубані, Україна

Масштаби: точно не відомо. В Україні
померло від 3 до 12 млн. людей

Зламано опір колгоспно-радгоспній
системі

Голодомор 1932–1933 рр. – геноцид українського народу

Стаття 1. Голодомор 1932–1933 років в Україні є
геноцидом Українського народу.

Стаття 2. Публічне заперечення Голодомору
1932–1933 років в Україні визнається наругою
над пам'яттю мільйонів жертв Голодомору,
приниженням гідності Українського народу і є
протиправним

Президент України В. Ющенко
м. Київ, 28 листопада 2006 року
№376–V

СРСР в 1928-1939 рр.

Політика «прискореної» індустріалізації і колективізації в Радянському Союзі. Голодомори

Основні події та дати

1925 р. – XIV з'їзд ВКП(б), початок індустріалізації

1927 р. – XV з'їзд ВКП(б), початок колективізації

1928-1932 рр. – перша радянська п'ятирічка

1933-1937 рр. – друга п'ятирічка

1929-1937 рр. – суцільна колективізація в СРСР

1932-1933 рр. – голодомор

1938 р. – початок третьої п'ятирічки

СРСР в 1928-1939 рр.

Політика «прискореної» індустріалізації і колективізації в Радянському Союзі. Голодомори

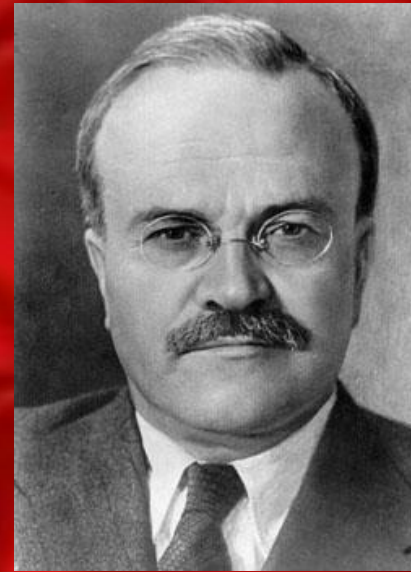
Історичні постаті

Й.Сталін

М.Бухарін

В.Молотов

Список використаних джерел

1. Середницька Г.В. Всесвітня історія:10 кл.: Опорні конспекти. – К.: А.С.К., 2006. – 288 с.
2. Полянський П.Б. Всесвітня історія: підруч. для 10-го кл. – К.: Генеза, 2010. – 256 с.
3. Ладиченко Т., Камбалова Я., Желіба О. Всесвітня історія (методичний посібник для вчителів). – К.: Аконіт, 2005. – 368 с.
4. Історія епохи очима людини. Україна та Європа у 1900-1939 роках. Посібник. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.novadoba.org.ua/ukr/history-of-age>
5. <http://uk.wikipedia.org/wiki>
6. <https://www.youtube.com/watch?v=qh3jYblzSVw>
7. <https://www.youtube.com/watch?v=TxjoYTKvCSE>